

I. H. N.
ENFALLIGA TANKAR
OM
NYTTAN
AF
MAGAZINERS
ANLÄGGANDE,
MED WEDERBÖRANDES SAMTYCKE,

UNDER
OECONOMIE-PROFESSORENS OCH LEDAMOTENS
AF KONGL. SWENSKA WETTENSKAPS-ACA-
DEMIEN OCH UPSALA WETTENSKAPS-

SOCIETETEN,
HERR PEHR KALMS
INSEENDE,

FÖR LAGER-KRANTSEN FRAMSTÅLDE,
OCH TIL ALLMÅN GRANSKNING, I ÅBO ACA-
DEMIES NEDRE LÄRO-SAL, PÅ WANLIG TID
DEN 22. AUGUSTI E. M. 1760. ÖFWER-
LEMNAD,

AF
JOHAN COLLIANDER,
WIBURGENSIS.

ÅBO, Tryckt hos DIRECTEUREN och Kongl. Boktryckaren
i Stor-Förstendömet Finland, JACOB MERCKELL.

KONGL. MAJ:TS
TRO-MAN och ÖFWERSTE
för Kongl. Tawastehus-Regemente til Fot,
Samt RIDDARE af Kongl. Maj:ts Swärds-Orden,
Högwälborne HERREN,

HERR P E T T E R
VON TÖRNE,
Nådige HERRE.

I Från äldsta tider tillbaka, har varit en både öflig och loflig plägsed, at Lärdoms-älskare med Fornäma Personers Namn prydt sina arbeten. Men då jag nu wägar, at för Nådige Herr ÖFWERSTEN och RIDDAREN nedlägga medföljande Arbete, sker sådant ej så mycket i afsigt at wid magt hålla en gammal plägsed, som fast mer, at wisa något wedermäle af den djupa wördnad, hwarmed jag ärkänner, den mig i flera år bewissta ogemena nåd. Jag wore wisseligen den otacksammaste under Solen, om jag någonsin förgätte de stora och många wälgjernigar, som i Nådige Herr ÖFWERSTENS och RIDDARENS Hus jag rundeligen åtnjutit. Anse, Nädigste Herre, med wanlig ynnest, detta enfaldiga Arbete, som Eder upoffras, och lät det af Edert, genom stora förtjenster widt lysande Namn, winna tilbörllig glants och anseende. HERREN GUD kröne Högwälborne Herr ÖFWERSTENS och RIDDARENS Ålderdom, med en *suite* af så mycken lyckfahghet, som af tilgifnaste hjerta kan önskas. Har ähtran, med djupaste wördnad framhärda,

Högwälborne Herr ÖFWERSTENS och RIDDARENS

allerödmjukaste tjenare,
JOHAN COLLIANDER,

KONGL. MAJ:TS
TRO-MAN och ÖFWERSTE
wid Kongl. Swenska *Arméen*,
Samt

RIDDARE af Kongl. Maj:ts Swärds-Orden,
Högwälborne HERREN,

HERR **ANDERS HIND.**
R A M S A I J,
Nådige HERRE.

UPtag ej omildt, Nådige Herre, at jag underkastar E-
dra Ögon en liten och ännu omogen Frucht, som jag
samlat på *Helicons* Blomsterrika Felt. Nådige Herr
ÖFWERSTENS och RIDDARENS ogemena Yrnest mot mig, har
fordrat et betydande prof af min ärkänsla, men min oför-
mogenhet bjuder mig, at framgifwa et af de minsta. Dock,
om mitt sinne, som af renaste wördnad och tacksamhet lä-
gar, mera anses, än den gäfwä jag frambärer, tör den
senare af den förras menlöshet winna något, som ej aldeles
misshagar Nådige Herr ÖFWERSTEN och RIDDAREN. Jag
kan ock då göra mig et säkert hopp, at under Nådige
Herr ÖFWERSTENS och RIDDARENS Hög-gunstiga *Protection*,
få röna en blid lycka i framtiden, hwarom jag alleröd-
mjukast anhåller. Allmagten uppehålle Eder, Nådige
Herre, wid en af idel lyckfalighet och förnöjsamhet grön-
skande Lefnad. Detta är en innerlig önskan af den, som
räknar för angenämaste skyldighet, at med djupaste wörd-
nad frambärda,

Högwälborne Herr ÖFWERSTENS och RIDDARENS

allerödmjukaste tjenare,
JOHAN COLLIANDER.

KONGL. MAJ:TS
TRO-MAN och ÖFWERSTE-LIEUTENANT
wid Kongl. Swenska *Armen*,
Samt RIDDARE af Kongl. Maj:ts Swärds-Orden,
Högwälborne HERREN,
Herr HANS HINDRICH BOIJE,
Nådige HERRE.

AT Hushällningen är en af de Wetenskaper, som
mäst bidraga til det Borgerliga Samhällets bästa, lä-
rer ingen på wår tid kunna neka. Men desse förde-
lar hunna ej ärhållas, utan stora omkostningar, mycken efter-
tanka och outtröttelig möda, kwilka beswärligheter så wilja
påtaga sig. Wi böre fördenskull wörda dem, som utom an-
dra wigtiga och stora Syflor, låta sig wårda om Hushällnin-
gens uphjelpande i wårt Fädernesland. Utom andra Idrot-
ter, hwarigenom Nådige Herr ÖFWERSTE-LIEUTENANTEN
och RIDDAREN gjordt Sig af det Allmänna högt förtjent, räk-
nas billigt Dets oförtrutna möda, at uphjelpa en i wårt
Tawastland länge försummad gren af wår wälmåga. Til-
låt derfor, Nådige Herre, at få tillägna Eder närwaran-
de *Oeconomiska* Afhandling, om *Magasiners* nytta. Uptag
det med samma nåd, som jag i flera åhr åtnjutit: hwarige-
nom jag får en ordsak, at prisa Nådige Herr ÖFWERSTE-
LIEUTENANTENS och RIDDARENS stora wälgjärningar. HER-
REN GUD gjöre Herr ÖFWERSTE-LIEUTENANTENS och RID-
DARENS Lefnad både lång och lyckfälig, til Fäderneslan-
dets tjenst och Högförnäma Anhörigas innerliga glädje.
Har ähran, at med djupaste wörndnad beständigt framhärda,
Högwälborne Herr ÖFWERSTE-LIEUTENANTENS
och RIDDARENS

ödmjukaste tjeneare,
JOHAN COLLIANDER.

KONGL. MAJ:TS
TRO-MAN och ÖFWERSTE-LIEUTENANT
wid Kongl. Tawastehus - Lähns *Infanterie* - Regemente,
Samt RIDDARE af Kongl. Maj:ts Swärds - Orden,
Den Högwälborne HERREN
Herr CARL JOH. SCHMIDEFELT.

KONGL. MAJ:TS
TRO - TJENARE och MAJOR
wid Tawastehus *Infanterie* - Regemente,
Wälborne HERREN
Herr FREDRIC WILH. TOLL.
Nådige HERRAR.

Jag kan ej uttrycka, med hwad innerlig fögnad jag nyttjar närwarande tilfälle, at lämna något prof af den rena wördnad, hwarmed jag anser den af Eder, Nådige Herrar, mig bewiste margfaldiga gunst och ynnest. Tillåten, at få pryda närwarande Arbete, med Edra Förnäma Namn, och af dem låna den glants, som Wärcket i sig sjelft fattas. Min mening är ingalunda, at härmedelst wilja aftjena de undfångna wälgjerningar: utan wil allenast wisa, at J ej användt Eder ynnest på någon otacksam. Låten et sinne, som är intagen af så billiga tankesätt, äfwen i framtiden få röna Eder bewägenhet. Jag skal deremot räkna för ähra och förmån, at under tilönskan af en både lång och med allskjöns wälmågo upfyld Lefnad, med djup wördnad framleswa,

Mine Nådige HERRARS

ödmjukaste tjenare,
JOHAN COLLIANDER;

KONGL. MAJ:TS
TRO - TJENARE och CAPITAIN
wid Tawastehus - Regemente til Fot,
Samt RIDDARE af Kongl. Maj:ts Swärds - Orden,
Wälborne HERREN

Herr HENRIC LÖFVING.

KONGL. MAJ:TS
TRO - TJENARE och CAPITAIN
wid Tawastehus - Regemente til Fot,
Samt RIDDARE af Kongl. Maj:ts Swärds - Orden,
Wälborne HERREN

Herr JACOB BÖISMAN.

Gunstige HERRAR.

DÅ jag nu förefatt mig, at betyga min wördnad emot dem, som på något eftertryckeligt fått bidragit til min wälwärts - befrämjande, bör jag ej underlåta, at äfwen ihogkomma Eder, Gunstige Herrar, från hwilkas ynnest, jag leder så många wälgjeringar. At tälja och berömma alle desse, fordrade wäl min skyldighet; men min oförmögenhet hindrar mig efterkomma, hwad jag innerligen önskade. Uptagen imedlertid med wanlig benägenhet, at jag til tekn af tackfamt sinne, upoffrar Eder detta mitt ringa *Academiska* Arbete, och waren försäkrade, at åtankan af Eder godhet, ej förr än med sjelfwa lifwet, skal uphöra. Himmelen förläne Eder, Mine Herrar, en lång Lefnad, och uti all wälmägo förnöjsam. Då har den wunnit sin önskan, som med beständig wördnad förblifwer,

Wälborne Herrar CAPITAINERS och RIDDARES

Ödmjucke tjenare,
JOHAN COLLIANDER.

KONGL. MAJ:TS.
TRO-TJENARE. Och. LIEUTENANT.
Wålborne. HERREN.
Herr. AXEL. Von. SCHROVE.

Min. Gunstige. Gynnare.

Warder.

Denna. *Oeconomiska*. Afhandling.

Om. *Magaziners*. Nytt.

Såfom.

Et. Ringa. Wedermåle.

Af. Skyldig. Wördnad.

För. Bewist. Ynnest.

Och.

Upriktig. Redelighet.

Tilågnad.

Hwarjemte.

En. Blid. Lycka.

Beständig. Framgång.

Förnöjsamma. Dagar.

Och. Sidst.

En. Ewig. Sällhet.

Tilönskes. Ödmjukeligen.

Af.

JOHAN. COLLIANDER.

VIRO *Admodum Reverendo atque Praeclarissimo,*

**D: NO MICHAËLI
HEINSIO,**

Ecclesiarum, quæ DEO in Sysmæ & Hardola colliguntur,
PASTORI vigilantissimo, nec non PRÆPOSITO
meritissimo,

PATRUI loco jugiter colendo.

Quem vix unquam oriturum fore solem arbitrabar, quo
quidquam, quod eruditionis propriæ specimen vo-
cari posset, in publicam editurus essem lucem, il-
lum jam adventasse non absque blandæ voluptatis sensu
animadverto. Quo circa nec possum nec debeo illorum in
me merita reticere, qui sive progressuum meorum in litteris
auctores, vel obtentæ melioris fortis post Supremum Numen
benignissimi fuerunt adjuutores. Illos inter locum non ultimum
Tibi vindicas, Patruæ Carissime. Ut enim in honestissima
Tua domo litteris initiari auspicato mihi contigit, ita ab
eo tempore plurima favoris Tui plane singularis expertus
sum, & adhuc experior documenta. Accipe igitur facili,
ut assoles, vultu, in tesseram gratissimæ mentis, manusculum
hocce levissimum offerentis solummodo pietate commenda-
bile. Perge etiam, enixe rogo atque contendo, solita Tua
me amplecti benevolentia, nullus dubitans, quin larga tan-
dem Te maneat beneficiorum Tuorum in olympo messis.
Mihi nihil prius, nihil antiquius erit, quam pro perenni
Tua felicitate calidissima ad Supremum Numen fundere
vota, ut anxiiis, quos pro grege Christi quotidie sustines,
laboribus quam diutissime sufficias. Ad cineres usque
permansurus,

Praeclarissimi NOMINIS TUI

humillimus cultor,

JOHANNES COLLIANDER.

VIRIS

Maxime Reverendis atque Praeclarissimis;

D:no Mag. PETRO BONSDORFF,
In Gymnasio Borgoënsi S. S. Theologiae LECTORI
meritissimo.

D:no Mag. JOH. BORGSTRÖM,
S. S. Theologiae DOCTORI & Mathes. LECTORI
Dignissimo.

D:no PAULO KROGIO,
S. S. Theologiae DOCTORI & Eloquentiae LE-
CTORI Laudatissimo.

FAUTORIBUS & PROMOTORIBUS Benignissimis,

TOt Tantaque sunt Vestra mihi abunde collata beneficia, ut si ea-
dem praedicare anniterer, nihil aliud agerem, quam fulgentissimo
soli creperam adderem lucernam. Vestris enim auspiciis rite didici
severioribus litare Musis: Vestra quoque solida, qua, nihil gratius, nihil u-
tilius unquam mihi contingere potuit, per plures annos in variarum disci-
plinarum studiis usus sum informatione. Quoties consilium desideravi in vi-
tae ratione recte instituenda, toties a Vobis consecutus sum & tenerrimum
& optimum. Quid vero pro Tantis Vestris, Promotores Optimi, in
me meritis rependam? Nihil habeo praeter pium mentis adfectum,
cujus leve pignus jussi tenuem hanc opellam esse, quam Vobis pro-
lixo veneratione offero. Mites illam excipite: sic ego nunquam desi-
stam, Supremum Numen supplicibus fatigare precibus, velit Vos in lon-
gam annorum seriem omnigenae felicitatis flore maectatos conservare. Sic
ex intimo pectore vovet

Praeclarissimorum NOMINUM VESTRORUM

humillimus cultor,

JOHANNES COLLIANDER.

KONGL. MAJ:TS
TRO-TJENARE och FENDRICK,
wid Tavastehus-Regemente til Fot,
Wäl-Ådle

Herr SIGFRID JOACHIM
COLLIANDER,

Min Kårafte BROR:

DEn wånſkap, ſom oſs imellan ifrån ſpådaſte Barndomen warit, är få ſtor, at jag hwarken bör eller kan inneſluta den innom hjertats tyſta gråntſor. De olyckor, ſom Dig min Bror, under närwarande *Campagne* timat, hafwa förökat den kjarlek jag hyft för Dig. En fölgd här af är, at jag nu tillågnar Dig detta mitt *Academiska* Ar- bete; utan at bedja derom, wet jag, at Du, Min Bror, med ſamma wånſkap uptager min lilla gåf- wa, ſom jag af tilgifnaſte hjerta den gifwer. Himmelen låte oſs åter på en Ort få tilbringa wå- ra dagar: Han beware Dig, min Bror, under alla de fahrligheter Du ſwåfwar uti: och låte Dig i alt Ditt företagande, få róna en blid och gynnan- de lycka! Således önfkar af upriktigt hjerta,

Min Kjarafte BRODERS

trognafte Bror,
JOHAN COLLIANDER.

I. N. 7.

FÖRETAL.

Någon torde til åfwentyr's undra, hwarföre jag utwaldt närwarande ämne, och ej något annat, då jag tänker utgifwa mitt Andra Snille-prof. Men affigten härmed är ganska menlös, och syftar på et medels befrämjande, genom hwilket många tusende människors lif kan bibehållas. Skulle derföre afhandlingen blifwa så god, som ämnet i sig sjelft är, så funne den wettgiruge Läsaren här sitt lyftmåte.

Men, Min Läsare, när här finnes åtskilligt, som ej kommer öfwerens med Din fina smak, så war dock ej förhastig, at fälla et hårdt omdömme härom. Tag hellre följande i öfwerwägande: At fällan swarar tid och wilckor mot wiljan. Alla hafwa ej heller tilfälle, at hugna sig af en blid lycka,

A

ka, men måste genom otaliga swårigheter söka at mildra sitt hårda öde. De äro lika et Klot, som wäl med en wifs kraft kastas i högden, men dock genom sin tyngd ständigt tryckes nederåt. Af sådana kan man wäl wänta några prof, men ej några besynnerliga. Den snåfwa tid och det otillräckeliga understöd jag åger, twingar mig, at inom några sidor innesluta, hwad som förtjente widlöftigt utföras. Imedlertid skal det wara mig en fågnad, om jag med mitt rena nit kan upwäcka Mine K. Landsmän, til de här omtalte byggnader och samlingar, hwaraf de kunna hafwa en obeskriwelig bättnad.

§. I.

Såsom den Allwise och gode Skaparen behagat ibland andra sina händerswärk skapa människan, det ädlaste af alla synliga skapade ting, med en förnuftig och af sig sjelf wetande warelse, Själens, så har Han det til ingen annan ånda gjort, än at människjan måtte, af de naturliga tingen lära känna sin Skapare, och använda dem til sit sanskyldiga gagn och nytta. Sedan hennes förstånd, genom det beklageliga fallet, blef fördunklat, kan hon ej med den lätthet som sig borde, komma til detta ändamål. Dageligen förekomma åtskilliga omständigheter, som göra hennes lefnad beswårlig. Jag wil allenast nämna om Födan. Hwad omtänka fordrar ej hos många Människjor
utwå-

utwågen at den winna? Man måste ju med mycken swett och möda gräfwa eller plöija Jorden, och med grannlagenhet få henne. Och, när man gjordt alt, hwad menniskligt snille och kraft kan åstadkomma til en lyckelig och ymnig skjörds århållande, så kan ju en Hagel-skur, en enda oförmödad Frostnatt, jämte flera olyckeliga händelser, göra alt vårt goda hopp til intet. Då måste wi kjännas wid hunger; och följakteligen, antingen betjena oss af otjänlig Spis, eller ock se oss ömkeligen förlorade.

§. 2.

Ingen år, som ej ryser, då han hörer så förskräckeliga olyckor nämnas; men få hafwa dock warit omtänkte på såkre medel och utwågar, at förekomma desse; och ännu färre åro de, som welat ställa i wärkställighet de medel, hwilka af skarpfinte Mån blifwit uptänkte. Men så kjårt hela menniskliga Samhällets bästa bör wara för hwar och en rättfint Innewånare, så trågit böra wi befrita oss om, at förekomma de swårigheter, som i hårda år bota oss med undergång. Jordens fruchtbarhet beror ganska mycket på Himmels eller vår Luft-krets beskaffenhet, så at denna, i hänseende til dess wärkningar, kan anses som den förras själ. I följe häraf, hafwa wi under tiden at fågna oss af ymnig Skjörd, under tiden af en knapp dock någorlunda tillräckelig, och ändteli-

gen tillsluter hon, som en hård Styfmoder, alla För-
råds-kamrar för sina Barn. Af alla dessa olika om-
ståndigheter, bör en Menniskja sig betjena. Sjelf-
wa sakens natur, och ömheten om hennes egen
wålfärd, pålägg henne, at i goda år samla, hwar-
med hon kan underhålla sig, när swåra infalla.
Utom denna förmon, som är hufwudsakelig, haf-
wa Människjorna af besparningarna en annan, som
är mycket betydande: näml. at de kunna i alla år
föra en jämn och *reglerad* lefnad; och ej på mån-
ga hoglösa Bönders *manéer*, nu äta til öfwerflöd,
nu swälta, at Kroppen utmårglas.

§. 3.

SA långt man derföre går tillbaka, finner man,
at tilträckeliga Förråds-hus eller *Magaziner*,
hwaruti Spannemåhl i de goda och ymniga åren
samledes, varit uti wål inrättade Riken anlagde.
Patriarchen Joseph har, genom slika *Magaziners* in-
rättande, förwärfwat sig et odödeligit namn, lagdt
grunden til de *Ægyptiska* Konungars stora makt,
och räddat *Ægypten*, från en eljest oundwikelig
undergång. Se Skapelseb. XLI. Cap. *Varro* be-
römmar äfwen de *Romares Granaria*, hwilka wo-
ro under tiden så wål försedde, at äfwen *Ægy-
pten*, som eljest war en Spis-kammar både för
Rom och *Italien*, kunde uti miswåx-ts-år få ifrån
Rom Spannmåhl, til sin förnödenhet. Et märckeli-
git prof hafwa wi härpå, under *TRAJANI* Rege-
ring,

ring, då de Romare utskippade til *Ægypten* et an-
 fenligit *partie* Såd. *Plinius*, som anser bemålte
 Kejsare som sin *Heros*, underlåter intet, at med
 sin wanliga wåltalighet uti des bekanta *Panegyri-*
que, uphöija denna gjerning. "*Emit Fiscus, quic-*
quid videtur emere; inde copia, inde annonæ, de-
qua inter licentem vendentemque conveniat: inde
hic satietas, nec fames usquam. --- Refudimus Ni-
lo suas copias: recepit frumenta, quæ miserat, de-
portatasque messes revexit. Discat igitur Ægyptus,
credatque experimento, non alimenta se nobis, sed
tributa præstare, sciat se non esse P. R. necessariam,
& tamen serviat. --- Stupebant agricolæ plena
borrea, quæ non ipsi referfissent, quibus de campis
illa subvecta messis, quare in Ægypti parte aliis a-
mnis, &c." I sednare tider, hafwa åfwen alle an-
 dre *Nationer* ansedt som oumgångeligt, at anråtta
 flike *Magaziner*. Ja, Wår Allernådigste Konung,
 som på det ömmafte wårdar Rikets wålfård, har,
 med åtskilliga belöningar benådat dem, som, uti
 de omtalte byggnaders försligtiga anlågning, före-
 gått andra med goda *exempel*.

§. 4.

MEd *Magaziners* inråttande syftas egenteligen på
 den förfamlade Sådens *conservation*. Såden å-
 ter, kan på många fått förskåmmas. Nu år Span-
 måhlen intet wål torr, hwarföre han på en kort
 tid ornar, och blifwer otjänlig til Föda. Nu åter,

blifwer han i *Magazinerne* anstucken af allehanda *Insecter*; Nu åter af Råttor så förtård, at man of-
 ta ej wet, hwart han tagit wägen. Den första o-
 lägenheten kan snart hafwas, om man allenast wäl
 torkar Såden, innan den införes i *Magazinet*, samt
 sedan bibehåller den där torr. Härwid är lika
 mycket, antingen torkningen skjer i Rijor, Bad-
 stugor eller Kjölnor. De twänne sednare olägen-
 heter kunna åfwen, med noga efterfinnande af
 desse Djurs lefnadsfatt, någorlunda förekommas.
 Utaf Naturkunnigheten wet man, at intet Djur
 kan länge lefwa utan luft; ja, alla Djur fördra
 desutom en ständig omwåxling af den omtalte
 luften, förutan hwilken de snarligen dö. Häraf
 följer, at man wid *Magaziners* anläggande bör så
 laga, at Wäggarne blifwa så fasta, at den yttre
 Luften ej kan tränga sig igenom dem. Wid sten-
 byggningar kan detta lätt århållas; men wid trä-
 byggningar är swårare at utestånga luften, som
 dels går genom mållan, dels ock genom de spric-
 kor, som gemenligen blifwa i stäckarna. Derför-
 re böra wäggarne wäl beslås, samt innantill öf-
 werdragas med en beklådning af ler-bruk, eller
 annat, som utestänger luften. Sedermera bör
 Huset förses med godt tak och golf, hwiiket är
 en mera bekant sak, än den förtjenar här at
 widlöfteligen utföras.

SEdan de yttre wäggarne äro, på fått, som sagt
 år, förfärdigade, böra inuti göras åtskillige
 lårar. Äro *Magazinerne* byggde af sten, böra des-
 sa åfwen af sten eller godt tegel förfärdigas, i
Form af en *Parallelipipedum*, hwilkens *Basis* år en
quadrat, hwars sida år 6, 8, 10 a 12. Fot. Hög-
 den kommer at *proportioneras* mot husets högd.
 Men ofwantil drages desse sidor eller wäggar til-
 hopa, så at de utgjöra en *Pyramidem truncatam*.
 Ty öfwerst bör lämnas et hål, genom hwilket så-
 den kan nedsläppas uti låren, och sedermera bör
 det igenom en Järn-dörr wäl förwaras, at Luften
 ej slipper in til såden. Inemot botn gör man
 öpning til en annan dörr, genom hwilken såden
 kan til behof uttappas; men denna bör eljes pas-
 sa ganska wäl in med sina Karmar.

Den som åstundar ritning och omständelig
 underrättelse om desse *Magaziners* byggnad, kan
 dem med nöije och nytta inhämta, af Herr Öf-
 wer-*Directeurens* FAGGOTS wackra och ganska
 lofwärde *Tractat*, kallad: *Förbättring på Kornhus-
 byggnad*. Skulle åter lärarne intet kunna göras
 af sten, för omkåstningarnas dryghet skull, kan
 man på fått, som sagt år, gjöra dem af tjocka
 bräder, hwilka då måste wäl spåntas, innan de
 sammanfogas. Uti desse packas den tårta såden
 tillsammans, så hårdt som sidorna på lårarne tillåta,
 hwarpå både luckorna wäl igenslås. Skulle såden
 ej wara

ej wara Rij-torr, torde det wara rådeligt, at til-
lika med såden, släppa de torra agnar neder i lä-
rarna; ty på detta sättet kan Spannemähl länge
conserveras, som min *Præses* Herr *Professor*
KALM, ganska wäl anmärkt, uti Swänksa Kongl.
Wetenskaps *Acad.* Handlingar för Åhr 1743. och
1:sta Quartalet.

§. 6.

Härwid kan föreställas följande *problem.* huru
stort *Magazin* en af wåre bättre Soknar här
uti Finland, behöfwer, til *exempel* den som har
200. Hemman. Jag *ponerar*, at hwart Hemman
wil för miswåxts-års skull hafwa 30. Tunnor i
Sokne-*Magazinet* uplagde, hwilket tyckes wara
tilräckeligt; bör altså det omtalte *Magazinet* inne-
hålla 6000. Tun:r. En Tunna Såd innehåller efter
wårt Swenska måtningsfått, 5. *Cubiska* Fot; hwar-
före hela *Magazinet* åtminstone bör innehålla,
30000. *Cub.* Fot. Gör nu *Magazins*-huset 8. Fam-
nar långt, 6. Famn. bredt och 4. Famn. högt, in-
nom Knutarna, så finner man, at Husets innan-
rumme är 41472. *Cub.* Fot, hwilket öfwerskott
öfwer 30000, är nödigt til mellan-wäggarne, gån-
gar, och mera sådant. Huru liten omkåstnad en
sådan byggnad i wårt k. Finland, befynnerligen
i de Norra och Östra Landskapen, skulle fordra,
är lätt at begripa. Ty timber fins här tilräc-
keligen; Bråder kunna ock för tåmmeligen godt
kjöp

kjöp århållas, hålft här och där finnas Såg-Qwarnar. Och på samma sätt förhåller det sig med de andra *Materialierne*, så at hela *Magazins*-byggnaden skulle knapt komma at stå högre, än 3000. Dal. Kopp:mt; hwartil efter den antagne *hypotbesen* hwart Hemman ej mer, än 15. Dal. Kopp:mt kommer at årlägga.

§ 7.

MAn nekar intet, at ju utom desse *Magaziner*, Spannmåhlen åfwen kan på åtskilliga andra sätt *conserveras* til någon tid. Wåra Sawolaxboer, lägga Råg-kårfworna uti så tåta Skylor eller Stackar, (*Ruis-Auma* på Finska), at Regn och Owåder på lång tid ej skal skada dem. Detta sätt är wål godt, men passar sig ej för alla Orter. Ty fast Rågnen ej bortkåmmer mer, än de yttersta Kårfworne, så skadas de dock af Råttor och annan Ohyra ganska mycket; hwilka under tiden förtåra hela wårt förråd. Desutom i de Orter, som åro mera tått bebodde, kunna tjufwar åfwen tagå bort dem; ty tilfållet gjör tjufwen. Andra Folckslag, i synnerhet de Österländska, somliga i *Africa*, och åfwen en del af Willarna i Norra *America*, hafwa gråfwit djupa gropar, och deruti förwarat Såden, hwilka de sedermera tåckt först med Halm och sedan med Jord och Torf. Sjelfwa nåden har drifwit dem til detta medel. Ty utom fruchtan för hunger, woro de som oftast

B

antafta

antaftade af wåldfamma och blod-giruga fiender; hwilka intet underlåtit at bemåltra sig Spanne-måhls-Magazinerne, om de warit byggde öfwer Jorden. Detta år få mycket mera sannolikt, som røfweri och fribyteri woro härliga idrotter uti de äldsta tider. Skal en sådan Jord-kula göras, måste man dertil utwålja en sådan Jordmån, som består af en fast och torr grund, ty all annan Jordmån drager fuchtighet til sig, som åndteligen bortskämmer Såden. Men desse gropar kunna nåppeligen med fördel göras uti Norden; emedan här finnes ganska många Wattu-drag, och Watnet, i synnerhet om Wåhr och Höft, trånger sig ofta ned til de torraste ställen.

GUDI allena Åhran!!!

